

Králem mezi svými

**Ke vzniku
erdelteriérů
přispěli
rozhodující
měrou vydraři
– otterhounds
– a celá
řada různých
plemen teriérů**

Erdelteriér

Erdelteriéři jsou snášenliví a nekomplikovaní psi

všech oblastech se u něj projevují vynikající vlohy a schopnosti a vyslovená ochota podávat skvělé výkony. Jako terapeutičtí psi projevují erdelteriéři citlivost a schopnost vcítit se.

Dnes žije většina erdelteriérů jako rodinní psi a svým majitelům splní každé přání. I přes svůj temperament jsou tito teriéři s pevnými nervy snadno vychovatelní a lze je bez problémů vést. Jsou dokonce vysloveně učenliví, což usnadňuje jejich výcvik v nejrůznějších oblastech využití. Erdelteriéři jsou velmi vlídní a přátelští v kontaktu s dětmi, ale pokud jde o to udržet vetřelce v uctivé vzdálenosti od

Říká se mu „král teriérů“ a nijak to nepřekvapuje, podíváme-li se na eleganci a vynikající povahu erdelteriérů. Tento rodinný pes pochází z údolí Aire ve střední Anglii. Vznikl křížením celé řady různých plemen a zdá se, že si z každého z nich vybral to nejlepší. Ne nadarmo se stal oblíbeným rodinným psem a je znám svojí neuvěřitelnou všestranností.

domu majitele, jsou bdělí a ostražití. Dobrý, ale nijak přehnaný ochránářský instinkt je psům tohoto plemene vrozený. Pokud někdo žije na samotě, svého odvážného společníka skutečně ocení.

Erdelteriér patří k uznávaným služebním plemenům

Ke vzniku erdelteriérů přispěli rozhodující měrou vydraři - otterhounds - a několik plemen teriérů. Údajně se na vzniku plemene podílely dokonce i kolie, což prý plemeni přineslo mimořádně vlídnou a přívětivou povahu. I když zpětně nelze vystopovat všechna plemena, která se podílela na vzniku „krále teriérů“, jedno je jisté: vznikl tehdy pes milující vodu a ostrý proti škodné, kterému se zpočátku říkalo Bingley Terrier. Na seznamu jeho speciálního zájmu byly vydry, hryzci vodní, kuny, tchoři a vodní ptactvo. Jeho lovecké schopnosti byly považovány za nepřekonatelné a spolehlivé - ale to nějak upadlo do zapomnění. To, že erdelteriéři byli původně chováni k loveckým účelům, dnes ví málokterý milovník psů. Majitelé se diví, když jejich pes najednou uloví králíka nebo daňka, přitom erdelteriéři jsou loveckými pudy vybaveni stejně jako dřív. Podíl lovecky vedených erdelteriérů je po celé Evropě mizivý, třebaže existují myslivci, kteří nedají na všestranné schopnosti tohoto anglického plemene dopustit.

Čertovo kvítko

Důvodem, proč byl erdelteriér odhalen jako vynikající talent v nejrůznějších oblastech využití, je pravděpodobně jeho všestrannost. Jakožto inteligentní a mimořádně robustní pes se erdelteriér osvědčil v obou světových válkách jako zdravotnický a zpravodajský pes. Tehdy mu lidé přezdívali také „válečný pes“. Později následovala celá řada dalších oblastí využití: ať už erdelteriéra využíváme jako slepeckého vodícího psa, obránáře, záchranářského psa, lavinového psa či rodinného společníka... - prakticky ve

Králem mezi svými

Procházky za každého počasí patří k nejmilejším činnostem erdelteriérů

Zaměstnání

Čilý duch potřebuje dostatek činnosti, a proto bychom měli erdelteriérovi denně poskytnout dostatek pohybu a rozmanitého zaměstnání. Existuje opravdu celá řada alternativ: procházky, běh vedle kola, provázení páníčka nebo paničky při kondičním běhu, běh na dlouhém vodítku vedle koně, zdolávání skokového parkúru na cvičišti agility a schopnost vymýšlet správnou taktiku a smysl při řešení nejrůznějších úkolů... Asi neexistuje žádná činnost pro volný čas, ve které by erdelteriér nadšeně nespolečně pracoval - kromě zahálky a lenošení, rozumí se samo sebou. Pecivály erdelteriéri rozhodně nejsou. Erdelteriér by se měl denně nejméně hodinu intenzivně pohybovat, lépe dvě až tři hodiny. Tito podnikaví Britové jsou vhodní jen pro sportovně založené lidi. S klidnými lidmi se necítí nikdy zcela dobře, protože jejich energie nemůže najít odpovídající ventil.

I v profesionálním nasazení splní tito psi s vyslovenými vlohami pro klauniádu všechny požadavky, které na ně lidé kladou. V Evropě patří k uznávaným služebním plemenům, a proto se s nimi poměrně často setkáváme v kynologických sportech, při obraně, ale také oddílech záchranářů.

Péče o srst

Tito drátosrstí teriéři dokážou zaujmout nejen svojí aktivitou, ale také exteriérem.

Řada lidí považuje vzhled erdelteriérů za vysloveně elegantní. Další kladný bod: tito psi nelínají - předpokladem ovšem je, že jejich srsti věnujeme odpovídající péči. Erdelteriéri jsou drsnosrstí a mají tvrdou krycí srst tvrdostí připomínající dráty.

Původně byl chován k loveckým účelům

Dnes však žijí erdelteriéri převážně jako rodinní psi

Pod krycí srstí je měkká, hebká podsada. Ta je kratší a nabízí efektivní ochranu před chladem a vlhkostí.

Aby jejich atraktivní srst zůstala pěkná na pohled, je třeba je zhruba jednou za tři měsíce vytrimovat. Srst psa se nikdy nesmí stříhat, protože tím by utrpěla typická barva srsti, a kromě toho by srst změkla a byla by štrapatá. Jakmile se srst začne dělit, nastal okamžik, kdy je třeba sáhnout po trimovacím noži. Nejvhodnější je nechat si od chovatele ukázat, jak srst vyškubávat pomocí různých trimovacích nožů. Pak můžeme několika-hodinovou péčí o srst provést v klidu pěkně doma a nemusíme vyhledávat salony pro psy, kde může být tato operace značně nákladná. Při pravidelném trimování srst psa prakticky vůbec nelíná, což vychází vstříc hospodyňkám, které se starají o čistotu v domě.

Úprava srsti

Důležité je správně upravit i vousy psa. Nejdelší srst se - podobně jako na nohou - vytahuje a zpracovává nůžkami. I když to zní poněkud hrubě, pes při správném postupu necítí žádnou bolest. Tlapy se sestřihávají do kulatého tvaru. Protože tato procedura péče o srst je celkově poměrně náročná a ze strany psa vyžaduje značnou dávku trpělivosti, měli bychom začít už u štěněte a pomalu ho přivykat na zkrášlování.

Je vhodné, když již při koupi štěněte cho-

vatel ukáže majiteli jak postupovat při úpravě srsti. Trimovací nože musí být tupé, protože jinak ostrý břit nože srst přechýzne a tím poškodí. Trimovat je možno psa již ve věku osmi týdnů. Upravit celého psa trvá zhruba tři hodiny. Proto tuto proceduru je možné rozdělit do tří dnů, vždy po hodině. To je pro psa méně náročné - a koneckonců je to méně náročné i pro majitele. Odhlédneme-li od náročného trimování (myslete na to, než si obstaráte erdelteriéra!), stačí jeho srst jednou týdně vykartáčovat. Srst erdelteriéra má totiž dokonalé samočisticí vlastnosti.

Výchova

Erdelteriér je považován za poměrně snadno vychovatelného psa. I u něj však platí, že záleží na prostředí a způsobu výchovy. Přehnaná tvrdost, hrubá slova nebo dokonce hrubé zacházení narážejí u teriéra vždy na hluchotu. Pokud tento pes cítí, že s ním majitel jedná nespravedlivě nebo špatně, má mu to velmi za zlé a záporné zkušenosti si pamatuje po celý život. S láskyplnou důsledností však u erdelteriéra dosáhneme prakticky všeho. Je věrný a jeho přirozenou touhou je zalíbit se svému majiteli. Při správném jednání dokáže tento elegantní Brit podávat skutečně špičkové výkony. Dokonce i vrozené lovecké pudy, které jsou vyjádřeny prakticky u všech psů tohoto plemene, lze citlivou, ale důslednou výchovou dostat dobře pod kontrolu.

Standard krátce

CELKOVÝ VZHLED: Největší anglické plemeno teriérů; svalnatý, aktivní, ne na vysokých nohou, nesmí mít nepoměrně dlouhý trup

POVAHA: Odhodlaný výraz, rychlý pohyb, důvěřivý, přátelský, kurážný, inteligentní, nebojácný.

VELIKOST: Psi 58 až 61 centimetrů, fenky zhruba 56 až 59 centimetrů.

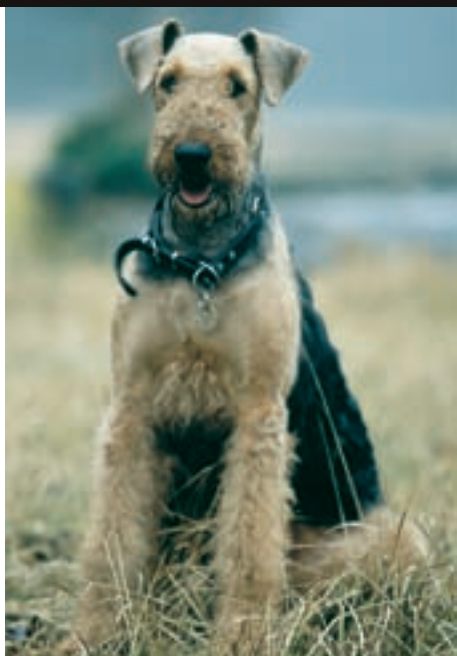
CHODY: Posuv vychází z pánevní končetiny; končetiny se pohybují rovně kupředu.

OSRSTĚNÍ: Tvrdé, husté, drátovité, ne chundelaté ani hladké, těsně přiléhající; Krycí srst: tvrdá, drátovitá, pevná; Podsada: kratší a jemnější

BARVY: Sedlo černé nebo šedavé, černá šije a horní strana ocasu; všechny ostatní části těla jsou často tmavé tříslivé barvy.

PRŮMĚRNÝ VĚK: 12 let

KONTAKT: Airedale terrier klub, dr. E. Pilipková, Do Čtvrti 1036, 143 00 Praha 4

Jeho vrozené lovecké pudy vyžadují důslednou výchovu

Chovatelé

Pokud se někdo zajímá o erdelteriéry, měl by být při výběru chovatele opatrný a pečlivý. Bohužel stále existují lidé, kteří při odchovu psů šetří nebo dokonce u psů cíleně podporují a rozvíjejí nežádoucí povahové rysy jako agresivitu. Tito psi by měli působit přátelským, vstřícným dojmem. Pokud se chovají nedůvěřivě, bojácně nebo agresivně, měli bychom se poohlédnout po jiném chovateli.

Seriózní chovatel nikdy nebude prodávat štěňata po telefonu. Osobní kontakt s novým majitelem je pro dobrého chovatele velmi důležitý. Budoucí majitel by měl štěně několikrát navštívit, než si ho vezme s sebou. V ideálním případě poskytne chovatel zájemci o štěňata informace o plemeni, výchově, držení a péči. Někteří chovatelé štěně poprvé vytrimují, než ho ve věku zhruba deseti týdnů předají novému majiteli. V deseti týdnech života mají štěňata polovinu první důležité fáze vtiskávání za sebou a mohou bez problémů přivykat novému životnímu prostředí.

Odpovědní chovatelé kladou velký důraz také na solidní socializaci štěňete. Psí dorostenci se odchovávají v domě v bezprostřední blízkosti rodiny a seznamují se také s prvními podněty z okolí. Hudba z rádia, zvonek telefonu, rachocení hrnců v kuchyni atd. Také barevné kusy látek k cupování, šustící papír, poprvé nasazený obojek, malá cvičení na vodítku a samozřejmě jízda automobilem - to jsou důležité aspekty rané socializace štěňat. Tím pes získává optimální předpoklady k vývoji a stává se z něj bezproblémový rodinný pes.

Gabriele Metzová